

Η Κυβέρνηση με μια ματιά 2015

Περίληψη στα ελληνικά

Η ανάκαμψη έχει ήδη ξεκινήσει και η οικονομική ανάπτυξη εμφανίζει σιγά σιγά βελτίωση στη ζώνη του ΟΟΣΑ. Η δημοσιονομική εξυγίανση συνεχίζεται, αν και η ανεργία παραμένει υψηλή, ενώ η αύξηση της παραγωγικότητας ήταν χαμηλή. Οι ανισότητες όσον αφορά την κατανομή των εισοδημάτων και άλλων αποτελεσμάτων που είναι σημαντικά για την ευημερία των ανθρώπων διευρύνονται επίσης. Οι εθνικές αρχές πρέπει να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις αυτές και να διασφαλίσουν πιο ισχυρή ανάπτυξη με λιγότερους αποκλεισμούς κατά τα επόμενα χρόνια. Προς τούτο, είναι απαραίτητη η υιοθέτηση μίας πολυδιάστατης προσέγγισης στη χάραξη δημόσιας πολιτικής.

Οι εθνικές αρχές έχουν στη διάθεσή τους πολλά μέσα πολιτικής που θα τις επιτρέψουν να θέσουν τα θεμέλια για πιο βιώσιμες κοινωνίες χωρίς αποκλεισμούς. Εντούτοις, χωρίς τους κατάλληλους μηχανισμούς που θα εμποδίσουν τον έλεγχο της χάραξης δημόσιας πολιτικής από ομάδες ειδικών συμφερόντων, που θα διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή και θα προάγουν τη σχολαστική παρακολούθηση και αξιολόγηση, ακόμα και οι ορθά σχεδιασμένες πολιτικές ενδέχεται να μην επιφέρουν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Οι δείκτες που παρέχονται στην έκθεση «Η Κυβέρνηση με μια ματιά 2015» παρουσιάζουν τις επιδόσεις των κυβερνήσεων χωρίς αποκλεισμούς όσον αφορά την απασχόληση, τις διαδικασίες χάραξης πολιτικής και τα αποτελέσματα πολιτικής.

Κύρια πορίσματα

Η συνολική δημοσιονομική ισορροπία των χωρών του ΟΟΣΑ βελτιώνεται

- Το δημοσιονομικό αποτέλεσμα των χωρών του ΟΟΣΑ βελτιώθηκε κατά 4,2 εκατοστιαίες μονάδες, καθώς το έλλειμμα μειώθηκε από 8,4% του ΑΕΠ το 2009 σε 4,2% του ΑΕΠ το 2013.
- Το 2013 η διαρθρωτική δημοσιονομική ισορροπία παρουσίασε μέσο έλλειμμα 3,5% ως μερίδιο του δυνητικού ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ, που αποτελεί βελτίωση ύψους 3,6 εκατοστιαίων μονάδων σε σύγκριση με το 2009.
- Ως αποτέλεσμα των προσπαθειών εξυγίανσης σημειώθηκε βελτίωση στο λόγο καθαρής αποταμίευσης (διαφορά μεταξύ των τρεχόντων εσόδων και τρεχουσών δαπανών) μεταξύ του 2009 και του 2013 στην πλειονότητα των χωρών του ΟΟΣΑ, ακόμα και στις χώρες με πολύ αρνητικό λόγο όπως η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία.
- Το 2013 το μέσο επίπεδο χρέους στις χώρες του ΟΟΣΑ ανήρθε στο 109,3% του ΑΕΠ. Από το 2013 έως το 2014 το χρέος μειώθηκε στην Ιρλανδία, τη Νορβηγία, τη Σλοβακική Δημοκρατία και την Τσεχική Δημοκρατία, ενώ σημείωσε μεγάλη αύξηση στη Σλοβενία, την Ισπανία, την Ιταλία και το Βέλγιο.

Οι κρατικές επενδύσεις είναι περιορισμένες και έχουν μειωθεί σημαντικά από το 2009

- Μεταξύ του 2009 και του 2013 οι κρατικές επενδύσεις συρρικνώθηκαν κατά 0,8 εκατοστιαίες μονάδες ως μερίδιο του ΑΕΠ και 1,4 μονάδες ως μερίδιο των συνολικών δαπανών κατά μέσο όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ. Το 2013 οι κρατικές επενδύσεις ανέρχονταν στο 3,3% του ΑΕΠ και στο 7,8% των συνολικών δαπανών κατά μέσο όρο.

- Το 2013 οι υποκεντρικοί κρατικοί φορείς πραγματοποίησαν κατά μέσο όρο το 60% περίπου των συνολικών κρατικών επενδύσεων. Εντούτοις, σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Σλοβακική Δημοκρατία και η Χιλή πάνω από το 70% των κρατικών επενδύσεων πραγματοποιήθηκε από την κεντρική κυβέρνηση.

Παρά τις μεταρρυθμίσεις η απασχόληση στο δημόσιο τομέα παραμένει σχετικά σταθερή ως μερίδιο του εργατικού δυναμικού

- Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της απασχόλησης και των αμοιβών χρησιμοποιήθηκαν εκτενώς από τις κεντρικές κυβερνήσεις για τη μείωση των δαπανών στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ.
- Στις μεταρρυθμίσεις στον τομέα της απασχόλησης χρησιμοποιήθηκαν διάφορα εργαλεία, όπως η μη ή η μερική αντικατάσταση του συνταξιοδοτούμενου προσωπικού, το πάγωμα των προσλήψεων, η εξωτερική ανάθεση εργασιών και η προσαρμογή των αμοιβών, κυρίως μέσω της μείωσης των αποδοχών των ανώτατων στελεχών και το πάγωμα των μισθών. Γενικά, οι μεταρρυθμίσεις οδήγησαν σε μέτρια άνοδο των επιπέδων υποκειμενικού άγχους και της έντασης εργασίας.
- Παρά τις μεταρρυθμίσεις, το μέγεθος της απασχόλησης στο δημόσιο τομέα (όχι μόνο στην κεντρική κυβέρνηση) ως μερίδιο του εργατικού δυναμικού παραμένει σχετικά σταθερό, λίγο πάνω από το 19% το 2013.

Η συμμετοχή ενδιαφερόμενων φορέων στη χάραξη ρυθμιστικών πολιτικών είναι ευρεία όμως λαμβάνει χώρα πολύ καθυστερημένα

- Μέσω της Σύστασης για τις ρυθμιστικές πρακτικές και πολιτικές που εξέδωσε ο ΟΟΣΑ το 2012, οι χώρες του ΟΟΣΑ δεσμεύτηκαν στην προσέγγιση των ρυθμιστικών πρακτικών στο σύνολο της κρατικής διοίκησης. Πολλές έχουν θεσπίσει επίσημες απαιτήσεις πραγματοποιώντας ουσιαστική πρόοδο τόσο στη βελτίωση των ρυθμιστικών πρακτικών και της ποιότητας όσο και στη συμμόρφωση με κάποιες από τις συστάσεις του Συμβουλίου του ΟΟΣΑ.
- Παρόλα αυτά, οι διαφορές ανάμεσα στις χώρες είναι σημαντικές όσον αφορά την κατάρτιση εκθέσεων αξιολόγησης κανονιστικών επιπτώσεων, και την εκ των υστέρων αξιολόγηση κόστους και οφέλους, των συμβιβασμών και των συνεργειών μεταξύ των κανονισμών.
- Υφίστανται σημαντικά περιθώρια αύξησης της συμμετοχής των ενδιαφερόμενων φορέων στη διαδικασία εκπόνησης κανόνων. Οι διαβουλεύσεις με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών κ.λπ. λαμβάνουν χώρα πολύ καθυστερημένα, συχνά όταν το νομοθέτημα παρουσιάζεται στην κυβέρνηση. Σπάνια τους ζητούνται σχόλια και παρατηρήσεις, προκειμένου να γίνει αξιολόγηση της απόδοσης ή για την καλύτερη εφαρμογή των κανόνων, και ούτε συμπεριλαμβάνονται συστηματικά στα πρώτα στάδια των διαβουλεύσεων σχετικά με τη φύση του προβλήματος και τις πιθανές λύσεις.

Οι προσπάθειες για τη δημόσια ακεραιότητα πληθαίνουν, όμως παραμένουν σημαντικά κενά

- Οι χώρες του ΟΟΣΑ προσδίδουν όλο και μεγαλύτερη προσοχή στη σύγκρουση συμφερόντων, όμως σε αντίθεση με την μετέπειτα απασχόληση των πρώην δημόσιων υπαλλήλων, η απασχόληση πριν από την ανάληψη θέσης στο δημόσιο τομέα (για παράδειγμα, πρώην υπάλληλοι του ιδιωτικού τομέα ή εκπρόσωποι ομάδας συμφερόντων) δεν είναι ρυθμισμένη.
- Οι απαιτήσεις γνωστοποίησης κωλύματος συμφέροντος για τους δημόσιους αξιωματούχους με αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων αναπτύχθηκαν περαιτέρω στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ, αν και στο δικαστικό κλάδο και στους τομείς «υψηλού κινδύνου» - όπως οι υπάλληλοι τελωνειακών και φορολογικών υπηρεσιών, οι υπεύθυνοι κρατικών προμηθειών και οι οικονομικές αρχές - το επίπεδο γνωστοποίησης είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με τον εκτελεστικό και το νομοθετικό κλάδο.
- Ο κίνδυνος άσκησης αθέμιτης επιρροής στις διαδικασίες χάραξης πολιτικής από κεκτημένα συμφέροντα είναι διαρκής λόγω κενών όπως η μη ισόρροπη εκπροσώπηση των συμφερόντων στις κυβερνητικές συμβουλευτικές ομάδες και η μετάβαση προσώπων από θέση ρυθμιστή σε θέση ρυθμιζόμενου (φαινόμενο της «περιστρεφόμενης πόρτας»).
- Από το 2009 και έπειτα αυξήθηκε σημαντικά η θέσπιση νόμων για την προστασία των υπαλλήλων που καταγγέλλουν ατασθαλίες. Στην πράξη, όμως, η πραγματική προστασία παραμένει πρόκληση.

Οι χώρες εφαρμόζουν καλές πρακτικές όσον αφορά τα ανοιχτά κυβερνητικά δεδομένα

- Τα ανοιχτά κυβερνητικά δεδομένα δίνουν τη δυνατότητα σε μία νέα γενιά πολιτών, επιχειρήσεων και δημόσιων υπαλλήλων να δημιουργήσουν κοινωνικοοικονομική αξία και μπορούν να βελτιώσουν την κυβερνητική διαφάνεια.

- Σύμφωνα με το OURdata Index, το νέο δείκτη του ΟΟΣΑ, οι μεγαλύτερες προσπάθειες για τα ανοιχτά δεδομένα έγιναν στην Κορέα, τη Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστραλία, τον Καναδά και την Ισπανία.
- Αν και οι περισσότερες χώρες κατέβαλαν σημαντικές προσπάθειες για να βελτιωθεί η διαθεσιμότητα και η προσβασιμότητα των δεδομένων, ο βαθμός στον οποίο οι κυβερνήσεις στηρίζουν ενεργά την επαναχρησιμοποίηση δημόσιων δεδομένων ποικίλλει (ιδιαίτερα όσον αφορά τη χρήση τους εντός της δημόσιας διοίκησης).

Τα δημόσια συστήματα φορολόγησης και παροχών μετρίασαν σημαντικά την αύξηση των ανισοτήτων του εισοδήματος αγοράς, όμως είναι απαραίτητη η ανάληψη δράσης για τη μείωση των ανισοτήτων που δεν αφορούν το εισόδημα

- Οι μεταβιβαστικές πληρωμές είναι ένα ισχυρό εργαλείο για τον περιορισμό των επιπτώσεων από τη διεύρυνση των ανισοτήτων αγοράς. Το 2011 η ανακατανομή του εισοδήματος από τις κυβερνήσεις των χωρών του ΟΟΣΑ μείωσε το συντελεστή GINI κατά περισσότερο από 16 εκατοστιαίες μονάδες.
- Σε μερικές χώρες, οι περικοπές των κρατικών δαπανών αύξησαν το μερίδιο των δαπανών που καταβάλλονται απευθείας στους πολίτες για την πρόσβαση σε υπηρεσίες, αυξάνοντας πιθανώς περαιτέρω τα οικονομικά εμπόδια για τα άτομα με χαμηλό εισόδημα.
- Η υιοθέτηση μίας προσέγγισης στην παροχή υπηρεσιών που θα εστιάζεται στον πολίτη, θα προσδίδει ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες (άτομα με χαμηλό εισόδημα, μετανάστες, άτομα με ειδικές ανάγκες, νέοι κ.λπ.) και θα αξιοποιεί πλήρως τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών ενδεχομένως να δημιουργήσει τις ευκαιρίες για την παροχή υπηρεσιών και αποτελεσμάτων με λιγότερους αποκλεισμούς.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2015), *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2015-en